№ 170 ԳԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ 27 ՇՈՒՐԱՆ 1878

ԹԵՐԹԱՆԸ ԷՖԵՄԵՐ

ԱՊՈՆԻ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

ՍԹԱՄՊՈԼ ՎԳԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 150 »
Իւչ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 350 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 170 »
Իւչ այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։
Բօսթա իւճրէթի տախիլ տիր։

Մէմալիքի էճնէպիյէտէ վէ գայիմէ Ֆէտավիլ թիմէյէն վիլայաթտա, ապոնէ պէտէլի վէ եախօտ բօսթա իւճրէթի, սիքքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունաճագ տէր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչին

4 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղ.
3 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 400 ղրուշ հիսապիյէ։

ԻԹԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ուժուրու սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթլըն պէհէր սաթրը իչին,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյէ։

Մէվատոր նաֆիայա տայիր մուպահասան մէճճանէն գապուլ օլունուպ, ամիլ իֆթիխար տէրճ իտիլէճէք տիր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ՄԻՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՅԻ ՎԻՅԱՏԻԼԻՅԻ ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

Իտարէխանէսի Օթամպօյտա Ֆիւրքճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպասը եիճէ մէզքիւր խանտա նումէրօ 26 տա տրր։ — Ղազէթամըզա այիտ բեանֆէյի մէվատ հագգընտա, տօղրուտան տօղրույա խտարէխանէմիզտէ Տիզրան աղա ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կելէճէկի կիպի, բեանֆէյի մեքեաթիպին տախի անընդ նամընա կէօնտէրիլմէսի իզթիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 27 ԳԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ

Մէմուրիյնի ասքէրիյէ խաթթը ֆասըլըն տէգայիգիլէ մէշղուլ ղտուգլարը հալտէ, սուլհուն չուրութու գաթիյէ իւզերինէ էտիրնէտէ ագտ օլունաճաղը, վէ պու իշ իսէ տախի իքի իւչ հաֆթա իմթիտատ իտէճէյի մէմուլ օլմաղլա տէվլէթի Ալիյէ մուրախասլարընն տախի օրատա գալաճագլարը զանն օլունուէօր։

Ժէնէրալ Բէլտթան Օպլէնսքի վէ պարօն Գուլպար պու կիւն (եանի տիւնքի կիւն) էտիրնէտէն Տէրսաատէթէ կէլտիլէր։ Բիվայէթէ կէօրէ պազը Դարատաղ մէմուրլարը իլէ պատէլ միւզաքէրէ, միւթարէքէ էնտասընտա Շգօարա վէ Հէրսէք թարաֆլարընտա տախի զաթը վայյիսէրաոքէրի իլէ պիր խաթթը ֆասը թայէին իտէճէքլէր տիր. ինթիմալ տըր քի Դարատաղ խաթթը իմթիյազը պօյունտա Դարատաղա պիր ադ եէր վիրմէք մէսէլէսինտէ հիւքիւմէթի սէնիյէ իլէ իթթիֆադ հասըլ օլուր։ Մէրգում Ժէնէրալար Սթամպօլտա պուլունտուգճա բիֆագաթլարընա պիր միրիվա վէ Պազը սէրասքէրի եավէրլէրինտէն Իզզէթ պէյ թայէին օլունմուշ տուր։

Զաթը հազրէթի Բատիշահի Մուխթար բաշա հազրէթլէրինէ սուլթան Մահմուտ սանի հազրէթլէրինտէն գալմա զայէթ գըյմէթտար վէ կիւզել պիր գըլըճ իհսան պույուրմուշլար տըր։ Իշպու սէյֆին գապզէսինտէ զաթը հազրէթի Բատիշահի իչին «Միւէսսիս Դանունու էսասի Օսմանի» իպարէսի հէքք օլունմուշ տուր։ Լ. Հ.

—

Կէչէն սալը կիւնիւ ճէնէրալ Սգօպէլէֆին գօլ օրտուսու էրքեանը հարպ ըէիսի ճէնէրալ ֆէլլէր բիֆագաթընտա ասկէր պաղը զապթան վէ պիր պէյազ պայրաղ օլտուղու հալտէ խատրմ քէօյիւնտէ տէվլէթլու զաղի Մուխթար բաշանընն օրտու մէրքէզլէրինէ կէլմիշ տիր. մագսէտի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի իլէ հատը ֆասը հագգընտա պազը միւզաքէրաթտա պուլունմագ իտի. օ կէճէ ճէնէրալ ֆէլլէր Մուխթար բաշա հազրէթլէրինին եանընտա գալարագ էրթէսի չարշէնպիհ կիւնիւ ուզուն պիր միւզաքէրտէն սօնրա Զաթալճայա ավտէթ իթմիշ տիր։

Զապթիյէ ալայ պէյի թահիր պէյ տախի միւշարիլէյհ իլէ պէրապէր կիթմիշ տիր, միւթարէքէ չուրութու իւզերինէ, ասքիրի Օսմանիյէ Մարմարա տէնիզինտէն Ֆիւչիւք Զէքմէճէ իլէ Գարա տէնիզ Ագ Բունար նամ մահալլէ գատար չէքիլմիշ տիր, Բուսիա ասքէրի Պէօյիւք Զէքմէճէ իլէ Զաթալճա վէ Դարա սուլուն ճիհէթի եէմինինէ գատար կէլէճէքլէր տիր։

Պու խաթթը ֆասըլա պագըլըրսա Տէրսաատէթ խաթիհքեամաթը խաթթըն խարիճինտէ գալտըղընտան ասքիրի չահանէ խաթիհքեամաթը թախլիյէ իտէճէք տիր։

Զաթալճա վէ հէվալէսինտէ պուլունան Բուս ասքէրինին գօմանտանը ճէնէրալ Սգօպէլէֆ տիր։

Կէլիպօլույա տօղրու իլերլէմիշ օլան Բուսիա ասքէրինին գօմանտանը տա ճէնէրալ կուրգօ տուր։

Պապը Ալի Իզզէթ պէյ վասէթասըյլա Տէրսաատէթէ վասլ օլան միւթարէքէ վէ միւսալէհէի իպթիտայիյէ մաղպաթասընը պու կիւն եարընն սիֆէրայի էճնէպիյէյէ թէպլիղ իտէճէք տիր։

—

Պապը Ալի ճանիպինտէն Եունան մէսէլէսինէ տայիր էվրօբա տէվլէթլէրինէ կէօնտէրիլէն նոթայա, պու տէֆա իթալիա տէվլէթի թարաֆընտան ճէվապ կէլտիյի, վէ մէզքիւր ճէվապնամէնին մաալի գաթիյէն մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, հարէքէաթը հարպկիէյէ իհթիյաճ կէօրմէքսիզին, Եունանիսթան մէսէլէսինին սուլհէն թէսվիյէսի միւմքին օլտուղունտան, իթալիա տէվլէթինին պու պապտէ թէվասսիւթ իտէճէյինի պէյան իլէմիշ օլտուղու զաղէթալարընն ըրվայէթինտէն տիր։

—Մուրախասլար հազրաթընն մաեէթինտէ ազիմէթ իլէյէն մէմուրինի միլքիյէ վէ ասքէրիյէտէն պազըլարը տիւն Տէրսաատէթէ վիրուա իթտիքլէրի միսիլու մուրախասլար հազրաթընն ավտէթլէրինէ տայիր իրատէի սէնիյէ թէպլիւք իլէմիշ օլմաղլէ պիր գաչ կիւնէ գատար Տէրսաատէթէ կէլմէլէրի մէմուլ տըր։

—Խարիճիյէ նազըրը Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինին նէզարէթը մէզքիւրէտէն իսթիֆա իթմէքտէ օլտուգլարը սէօյլէնիյօր։

—Եունան մէսէլէսի իչին հիւքիւմէթի սէնիյէնին սէֆարէթի սէնիյէլէրէ քէշիտ իլէտիյի թէլէկրաֆընն մաալի տիր։

«Պապը Ալի Եունանիսթանընն թէտարիքեաթը հարպկիյէսինտէն, Եունանիսթանընն արադիի Օսմանիյէ իւզերինէ պիր օրտու ասքէր իտխալ էյլէմիշ օլտուղունու ֆիհմ էյլէտիյինի, վէ պունտան մագսէտ, եալընը ինսանիյէթէ եանի իպդալ ասայիշէ խըտմէթ էյլէմէք վէ տէվլէթի Ալիյէ իլէ մուհարէպէ հալինտէ պուլունմամագ վէ սալթանաթ սէնիյէ իլէ միւնասէպաթընը գաթ էյլէմէք իսթէտիյինի տուէլի մուազզամ գապինէթօլարընա խապէր վերիյօր։ Պապը Ալինին մուհարրէրաթը Եունանիսթանընն պէյան իլէտիյի սէրբիչթէյի գապուլ իթմէզ օլան էսպապը պէյան էտիյօր, վէ Եունանիսթան Եունանլըլար հագգընտա Սլավլարընն քէսպի նուֆուզ իսթէմէսինտէն տօլայը պիր թէհլիքէ կէօրմէքլէ իշպու թէտպիրէ միւրաճաաթ իլէտիյինի պի էսաս ատտ իտէյօր, զիրա Բուսիա իլէ ադտ օլունան շէրաիթի սուլհիյէտէն պիրիսի տախի Բումէլիտէ պուլունան քեաֆֆէի էյալաթա քեամիլէն միսավի օլաճագ նիզամաթ վաղ օլունմասը տըր։

Մէզքիւր թէլէկրաֆտա Եունանիսթանընն իշպու գարարընը կէրի ալարագ մէշրուիյէթ վէ մէսաֆաթ թարիգինէ տուխուլ իշին տուէլի մուազզամանընն հիւսնիւ Ժամանէթի թալէպ օլունույօր։

—Լօրտ Պիգոնսֆիլտին խաթիֆա իթմիշ օլտուղունա տայիր տիւնատէն պէրու պիր թէվաթուր տէվրան իթմէքտէ տիր։

—Ֆլորիա վէ Այիսթէֆանօ ճիհէթլէրինտէ, թէք թիւք Մոսգօֆ զապթան վէ նէֆէրաթը կէօրիւնմէքտէ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Մէրհում Ռիզա բաշանընն թէրէքէսինտէն մանթլուպաթընա մուգապիլ սաթըն ալմըշ օլտուղու 600 լիրա գըյմէթինտէ պիր եագութ եիւզիյիւն թաշընը կէօշէ օղլու Յակսբ էֆէնտի հազրէթլէրինին հէր նասըլ իսէ ալտըղը կիւն բարմաղընտան տիւշիւրմիշ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Շումնայա կէօնտէրմէքտէ օլտուղումուզ մէքթուպ վէ ղազէթալարը բօսթախանէ իտարէսի տիւնքի կիւն գապուլ իթմէմիշ տիր։

—Մէպուսան մէճլիսի ռէիսի Հասան Ֆէհմի էֆէնտի, Թրաքի ղազէթասընընն եազմըշ օլտուղու կիպի զաթը Շահանէ թարաֆընտան քէնտիսինէ մուրասսա պիր գուլթու վերիլմէմիշ օլտուղունու ռէսմէն իլան իթմիշ տիր։

—Շգօտրա էթրաֆընտա պուլունան Գարա տաղլարընը օրատան չէքիլմէլէրի իչին Բէթրապուրկտան Գարա տաղ պէյինէ թալիմաթ կէօնտէրիլմիշ օլտուղու մէրվի տիր։

—Կէչէնտէ կիրիտ ֆըրգայը ասքէրիյէսի գօմանտանլըղընա թային պույուրմուշ օլան Մէհմէտ Ալի բաշանընն մէճլիսի մէպուսան գարարը իւզերինէ տիվանը հարպտա մուհաքէմէսինէ պաշլանմըշ տըր։

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Թիճճարընն Տէրսաատէթէ կէթիրէճէյի խընթա վէ շայիր իշին տօգսան իւչ սէնէսի Շուպաթը զայէթինէ տէկին Ամուգարրէր օլան ըէսմի կէօմրիւք մուաֆիյէթինին տօգսան տէօրթ սէնէսի Նիսանը զայէսինէ գատար իքի մահ միւտատէթ տահա թէմտիտի վէ պու միւտատէթ զարֆընտա կէրէք մէմալիքի Մահրուսէի Շահանէսէն վէ կէրէք մէմալիքի էճնէպիյէտէն Տէրսաատէթէ կէթիրիլէճէք խընթա վէ շայիր դըյմէթինին եիւզտէ պէշ նիսպէթիյլէ թարաֆը տէվլէթը Ալիյէտէն իքրամիյէ իթասը գարարլաշտըրըլըագ, իճապը պիլ իճրա քէյֆիյէթ ղազէթալէրլէ իլան իթթիրիմիշ իտի. պու քէրրէ Մալիյէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն վուգուպուլան իշարէ նազարէն. իշ պու գարարընն տագիգա (ուն) տախի շումուլի թապիի օլմաղլէ պուրասը տախի մալիւմ օլմագ իւզրէ դէյֆիյէթին թէքրար իլանընա իհթիյաճ գալընը։

—

Խաթթը ֆասըլըն թայէինի զըմնընտա, Բուսիա ասքէրինին չիմտիքի պուլունտուղու մէվգըլարտան օնար քիլօմէթրօ կէրիյէ չէքիլմէլէրի իգթիզա իթտիյի միսիլու, ասքիրի Շահանէյինին տախի օն քիլօմէթրօ կէրիյէ չէքիլէճէյի, վէ պու սուրէթլէ իքի թարաֆ ասքէրի արասընտա 20 քիլօմէթրօ պիր խաթթը ֆասըլ գալաճաղը, սուրէթի սահիհէտէ օլարագ խապէր ալընմըշ տըր։

— Նէօլօղօտ ղազէթասը Բուսիալըլարընն Վարնայա պիր գաչ սաաթ մէսաֆէտէ պուլունտուգլարընը, վէ Իսլամ ահալիսինին չէհրի պօշալթմաղա պաշլատըգլարընը եազըօր։

—Տիւնքի Ֆար տիւ Պօսֆօրտա կէօրիւլտիւ։

Պու սապահ պիր Բօսֆագ Խաթամպօլտան կէնճ պիր Պուլղար գըզը իլէ Ղալաթա ճիհէթինէ կէչտիյի սըրատա, Դարաքէօյտէ թէճէմմիւ իթմիշ օլան ահալի, գըզընն Խրիսթիեան օլտուղունու անլատըգտան ոնընա, գաչըրըլմըշ օլմասընտան տօլայը շիւպհէ իտերէք, գըզը Բօսֆագընն էլինտէն ալմըշլար, վէ Մ. Զարիֆինին մաղազասընա կէօթիւրմիշլէր տիր։ Բէյֆիյէթ Բում բանքրիգխանէսինէ խապէր վերիլէրէք, վէ բանքրիգխանէսի ճանիպինտէն պիր բիսգօպօս կէօնտէրիլէրէք, բիսգօպօսու միւմանիլէյհ մէրգումէնին պիր բաբաս իլէ Մ. Զարիֆինին եալըլարընտան պիրինի թէրֆիգ իտիպ, զապթիյէ տայիրէսինէ կէօնտէրմիշ տիր։ Իշին նէթիճէսի հէնուզ մալիւմ տէյիլ տիր։

—Բիւթպէթլու Հասան էֆէնտի հազրէթլէր տիւնքի կիւն լիէճլիլ թէպլրիք Պաշ վէքիլ Ահմէտ Վէֆիգ բաշա հազրէթլէրինէ կիթմիշ տիր։

— Բէհին Թարիգիլէ Վիտին, Բուսֆուգ, Սիլիսթրա վէ Վիտին սանճաղը տախիլինտէ Պէլկրատըգ գալէլէրինին, Թախլիյէսի միւթարէքէնին չուրութու էսասիյէսինտէն օլմաղլէ մէզքիւր գալէլէրտէ պուլունուպ, նագլի օլան միհիմմաթը հարպկիյէ իլէ ասքիրի Շահանէ չըգարըլըպ, էշեայի սիրէիմիրիյէնին պիր տէֆթէրի սէնէտ մագամընտա Բուս ճէնէրալլարընա միհրլէտիլիպ անլէրէ թէսլիմ օլունաճաղը վէ ֆագաթ մէմուրիյն վէ զապթիյէնին մէմլէքէթլէրտէ գալըպ իճրայը մէմուրիյէթէ տէվամ իտէճէքլէրի վէ Թունա վալիսի Գայսէրլի Ահմէտ բաշա հազրէթլէրի գօմանտան օլտուղու իչին Շումնայա չէքօլտիյի վէ պու սըրատա Հէսառեռոոտա ստ ռեռոնին տախի պօշաթըլտըղը խապէր ալընըյօր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Ամանս Հավասըն էլ Արիշ Թարիգիյէ վարիտ օլան թէլէկրաֆը տըր)։

Բարիզ 4 շուպաթ.

Ֆրանսըզ էսհամը	109 52½
Գոնսոլիտ այլըտը	8 75
» գաբանտը	8 70
Շըմէնտըֆէր	31 25

Լոնտրա 4 քեշ

Ինկիլիզ էսհամը	96
Գոնսոլիտ այլըտը	8 11/16
» գաբանտը	8 11/16

(Էվրօբատան պունլարտան պաշգա պիր թէլէկրաֆ ալընմամըշ տըր։ Զիւնքի Մըսրը Թարիգիյէ կէլէն թէլէկրաֆլարը հէր պիր քէլիմէսի իչին 3 ֆրանգ ալընմագտա տըր)։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

27 Գեանունի սանի

Էսհ ում. տիւն ադչ. գաբ.	10–
Պու սապահ	10– 6
Իսթիդ. 63 (Մութօն) 6 % ֆ.	45–
» 65 » 6 % ֆ.	45–
» 69 (Բինար) 6	43–
» 72 (Պոն տիւ Թրէզօր) Լ.	18–
» 73 6 % ֆ	42–
Բումէլի ըմէնտըֆէր 3 %	30–50

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղրշ. Փր
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարզը	109–10
Մէթալիք »	122–
Գայմէ »	271–
Պագըր »	180–
Ինկիլիզ լիրասը	109–12
Ֆրանսըզ ալթունու	87–22
Բօլ	88–30
Գըրըմից ալթունու	51–

1· ՄԱԹՊՈՒԱԹ ՍԷՐՊԷՍԹԻՅԷԹԻ · 2· ՇԷՐՈՅՆԻ ՍՍԻԼՀԻՅԷ· 3· ԸՍԼԱՀԱԹ

—

1· Մաթպուաթ սերպեսթիյէթի · Իլէմայը միւթէգատիմինտէն պիրի, պու ալէմտէ մութլագա էյի վէ մութլագա ֆէնա չէյ եօզ տուր տէյի հիւքմ իթմիշ պիր, վէ վագաա մուամէլաթտա հէմէն հէր շէյ պու հիւքմիւ թաստիգ իտէր։ Աթէշսիզ հիչ պիր իշ կէօրէմէյիշ· պիր եէմէք սախի եէյէմէյիշ, լաքին պիր գունտագճը օնուն իլէ պիր մէմիէքէթի եագբպ քիւլ իտէպիլիր· ֆագաթ պունուն իչին աթէշէ ֆէնա տէյէմէյիշ· պըչադսըզ հիչ պիր շէյ եաբամայըշ, լաքին պիր խային պըչադլա ատամ էօլտիւրէպիլիր օլտուղու իչին պըչադա ֆէնա տէնէմէշ։ Սըչան օթու էն ֆէնա զէհրլերին պիրի օլուպ, լաքին հէքիմլերի էհեա իտէն էն միւէսիր մուալիճէլերինտէն պիրի տիր։ Գուուրու տա հաքէղա։

Մաթպուաթ սերպեսթիյէթի տէ պու գապիլտէն տիր, էյիյէ տէ գուլլանըլապիլիր ֆէնայա տա լաքին էն մուազամվէ էն միթէմատին միլլէթլէր տախի պունու թէճվիզ իթթիքլերինտէն ֆէնատան իսէ էյի պիր շէյ օլտուղունա պաշդա իսպաթա հաճէթ գալմազ։

Հալպու քի մաթպուաթ սերպեսթիյէթի տէյիլ քի մութլագա պիր իտարէ թէտպիրի եա պիր Նիզամ էսէրի տիր եա օլմալը տըր. իլլա սերպեսթ պիր միլլէթին սերպեսթլիյինէ պիր Նիշանէյի ալենիյէ տիր· վէ պու տա օ տէրէճէյէ տէք քի, մաթպուաթը սերպեսթ օլմայան պիր միլլէթ սայիր հիչ պիր ճիհէթլէ սերպեսթ իմ տէյի թէֆախխուր իտէմէզ, եախօտ մաթպուաթընդն սերպեսթիյէթի նէ գատար մահտուտ իսէ, հուդուճա սերպեսթիսի տահի օ ատատա մաճուտ տուր տէմէք տիր։

Պու ճիհէթլէ հէր եէրտէ մաթպուաթ սերպեսթիյէթի գարիհէյի հիւքիւմէթտէն պէրլէնիլմէյիպ, էֆքէարը ամմէ թէվէճճիւհիւ եա զալէպէսի իլէ դազանըլը։ Պէտապխթիբղըմբզտան պիր դաչ խթիխանիյէթտէն մաատա, մէմալիքիմիզին մաթպուաթը քէնտինէ իպթիտատէն պէրու, պէօյլէ պիր մէղէք իհթիյար իտէմէտի, վէ միլլէթէ իհսան պույրուլան նիմէթը հիւրրիյէթին գատրինի էֆլաքէ չըգարարը հալտէ, քէնտիսի պիր նէմի էսարէթտէն խուրուճ իտէմէյիպ, հիւրը պիր միլլէթ լիսանը օլամատը։ Օնտան պիր թագըմ խայաթթ, օնտան պիր թագըմ իդիալաթ, օնտան պիր թագըմ մէքթիւմաթ, քի հէբսի պիր եէրէ կէլէրէք, թէրս թարաֆընտան պագբլան աիւրպին կիպի, էն պէօյիւք մուխթարարը ուֆագ վէ էն եագբն թէհլիքէլէրի միլլէթէ ուղաղ կէօսթէրտի, գուսուրու մաիւմ.

Մաթպուաթընդն պու հալինատէն գալը սատագաթըմբզէն, հիսս իթթիյի հիւզնիւ էսէֆի թարիհի իթմէք գապիլ տէյիլ տիր. ալէմ կիւլէր, պիզ գան աղլար ըտրդ. անճագ, հէնուզ պէն միլ ուղաղտա, ֆագաթ բէք սահիհ օլան պիր մուխթարայա չէօյլէ պիր կէօզ ուճու իլէ պագմամըզ, իւզերիմիզէ պիր իտպար տավէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, մուխթարա եագլաչըգճա էլիմիզտէն նէ կէլէպիլիրտի արթըգ։

Պու ճիհէթ իլէ վէթան մուհապպէթի, վէթան զայրէթի գալպիմիզտէ հէր իհթիրազա հէր մէյտանէյէթէ զալէպէ իտիպ, մէճպուր իթտի պիզի թէքրար մաթպուաթա միւրաճաաթ իթմէյէ։ Սէքիզ տօղուզ ոյատան պէրու աղ շէյ եազմատըգ, վէ թէվիլսի իլէ օլսուն աղ շէյ անլաթմատա չալըշմատըգ, վէ աղ փուգուաթտէն բէշինէն խապէր վէրմէտիք. լաքին էլլի սէսին իչինտէ պիր սէսին նէ գատար թէյսիրի օլապիլիր, վէ էլլի էվվէթ տէյէնլէր ուրասընտա պիր եօզ տէյէնին բէյի նէ գատար մէրի օլապիլիրսէ, պու տա անճագ օ գատար օլապիլիրտի։ Լաքին պու գատարը իչին տէ կէրէք մաթպուաթ իտարէի պէհիյէսինին վէ կէրէք էֆքէարը ամմէնին չայան պուեուրտուգլարը միւսթահտաթընտան տախի ֆէվգէլատէ թէշէքքիրէ մէճպուրուգ, հէմ զահիրի օլմայըպ սամիմի թէշէքքիրլէրէ, չիւնքի հիչ օլմազտա, եաղբլանլար օլսուն մէյտանտա եա պաղը զէհնլէրտէ դալըպ, պիզէ պիր թէսէլլի օլապիլիր. վէ պէլքի պատէլ վուգու օլսուն քիմ վաթանա խըզմէթ իթմիշ, վէ վէթանը իդիալ իթմիշ. պէլքիմ ֆէհմ իտէնլէր տէ պուլունապիլիր։

Իչթէ պու կիմ ա՝ծիտէ եազաճաղըմբզ պէնտ տախի պու գապիլտէն օլուպ, վէթան դայրէթի վէթան մուհապպէթի թէշվիգի իլէ եազբմբզ օլտուղունա տէլալէթ իթմէք իւզրէ, պու մուգատտէմէյէ մէճպուր օլմուշղ. իմտի նէ նիյէթլէ թահրիր օլունմուշ իսէ, օ նիյէթլէ տախի գարիուն քիրամտան միթալա պույրուլմասը միթէմէնա տըր։

2· Շէրոյնի սսԼէյէ։ Պիր տէվլէթ պիր մէսէլէյի, մուհարէպէ թարիգի իլէ թէվիյէ իթմէյէ լուզում կէօրտիւյիւ եախօտ մէճպուր օլտուղու հալտէ, արթըգ մուհարէպէնին պախթ իւ գա[illegible] դիր խոտաա տրր. զիյրտէ եազաճագլարըմբզը օգույանլար, պունա բէք չապուգ վէ բէք գօլայ իսկեաթ օլապիլիր օլտուգլարընտան պու մահալտէ անտէն պահս իթմէմիզ լազմ կէլիր։

Պիզտէն մաթլուպ օլունան մատտէ պագը ըսլահաթը տախիլիյէ օլուպ, պունուն մաթլուպ օլունանտան զիյատէսինին իճրա օլունաճաղը ճանիպի տէվլէթտէն թահիւտ օլունմուշքէն, նասըլ քի պաշդա տէֆա տա տէտիք, ումում էվրօբա տէվլէթլէրինին պու թահիւտէ հէվալէյը սէմմը իթիպար իթմէյիպ տէ, եա իճրաաթա քէֆիլէթ թալեպ իթմէլերի, եա տա էն զիյատէ մաղլումզանն իթտիքլերի պաղը վիլայէթլէրէ իմթիյազը իտարէլէր թէչքիլ իթտիրմէյէ գալգըշմալերի· իշթէ պու տուր մանէվի ատտ իթտիյիմիզ զիյան քի իմթիյազ տայրէսինի քիւչիւլթմէքլէ տախի քիւչիւլէմէզ, վէ տայիմա պիր պէօյիւք զիյան տըր· չիւնքի Էվրօբա տէվլէթլերի ինտինտէ ըսլահաթա իմթիյազտան պաշգա չարէ վէ իւմիտ գալմատըգը կիպի, պատէզին հէր մաղլում ըսլահաթտան զիյատէ իմթիյազա գալգըշապիլիր, իլլա էօնիւնտէ պէօյլէ նումունէլէր վէ պէօրլէ մուավենէթլէր միւշահէտտէ իթտիյի հալտէ, վէ տէվլէթին խայրը, գաբիթիւլասիօնլարընդ ֆէսխի իլէ էճնէպի իմթիյազաթընդն ըէֆի օլուպ, պու ուղուրա չիմտիյէտէք աղ ֆէտաքեարլըգլար իտիմէտիյի հալտէ, լաքին գաթի իմթիյազաթ իւզերինէ իմթիյազաթ զամանընա միւհթաճ օլմասը, պու զիյանը մանէվինին նէ տէրէճէ ճէսամէթ քէսպ իտէճէյինէ քիմսէ զիհնինտէ զերրէ գատար չէքք վէ շիւպհէ պըրագամազ։ Իմտի զիյանը մէգքիւրուն նէտէն իպարէթ օլտուղունու պէօյլէ գըսսաճա պէյան իթտիքտէն սոզրա, կէլէլիմ չիմտի ասըլ սատտէ քի, պու մագուլէ զիյանաթընդն թէքէրրիւր իթմէմէսի մէսէլէսի տիր։

Մաիւմ տիւր քի, տէվլէթը Ալիյէ, պիր տէվլէթը Իսլամիյէ տիր վէ խիլաֆէթը քիւպրա իլէ տախի մութթասրֆ տըր։

Կէրէք Էւրոբատա վէ կէրէք պու թէրաֆլարատա, տէվլէթը հաքիմէնին Իսլամ օլտուղու իչին, թէպասյը իսէվիյէ վէ մուսէվիյէ մահքիւմ վէ մաղլում օլսյօր, վէ օնուն իչին իմթիազաթա լուզում կէօրիւնիյօր մազանալարը վար իսէ, վէ եօզ տա տէյիլ տիր, պու բէք եաղնըշ վէ [illegible] դիր խոտաա տրր. զիյրտէ եազաճագլարըմբզը օգույանլար, պունա բէք չապուգ վէ բէք գօլայ իսկեաթ օլապիլիր օլտուգլարընտան պու մահալտէ անտէն պահս իթմէմիզ։

Մունթազամ պիր տէվլէթ, հիւքմատարտան թա էն սոն նէֆէրէ գատար, նէ գատար, գաչ պին, գաչ եիւզ պին պէօյիւք վէ քիւչիւք մէմուր լազմ իսէ պիղտէ էօթէտէն պէրու պու խըզմէթ Իսլամդն գըսմէթի օլուպ, եալընըզ գըրդ էլի սէնէտէն պէրու խրիսթիյանլար տա հէր նէվի մէմուրիյէթլէրէ գապուլ օլունուպ, պու տայրէնին պիր աղ տահա թէվսիի տախի հագգ վէ միւլթէզէմ իսէ տէ, զիանը մանէվինին պատաղին թէքէրրիւր իտէմէմէսի պունա տա մէնուութ տէյիլ տիր։

Վագաա մէմուրին եիւզիւնտէն տէվլէթճէ բէք չօգ խասաթա վէ տհալիճէ տահա զիատէ զուլմ վէ իթիսաֆ կէօրիւլմէմիշ վէ հալա կէօրիւլմէմէքտէ տէ տէյիլ տիր, լաքին պու հալի եալընըզ մէմուրինին Իսլամտան օլմասընա համլ իթմէք հագգանիյէթ տէյիլ տիր, եանի մէմուրլար հէպ խրիսթիյանտան օլայըրլար տահա էյի պիր շէյ մի եաբաճագլար ըտը, պունդ մէմուլ իտէնլէր տախի օլսա, եալընըզ մէմուլ քիֆայէթ իթմէյիպ միւտտէթը մէսէտէ թէճրիւպէլերէ միւհթաճ տըր։

Պունտան մաատա մէմուրին Իսլամ օլսուն, խրիսթիյան օլսուն մէմուրինին ըսլահը բէք չօգ թերպիյէյէ վէ ատատ եէթիշտիրմէյէ վէ պու տախի հէմ վագթա վէ հէմ պէօյիւք սարֆիյաթա միւհթաճ օլտուղունտան, խուսուսի իլէ պէօյլէ հէր թասարրուֆու մէմուրին մաաշընտան հասըլ իթմէյէ չալըշան էսկի վէ պաթըլ իտարէլերին եօլունա կիտիլիրսէ հիչ գապիլ օլմայաճագ պիր ըսլահաթ օլաճաղը տերքեար օլուպ պու երիզտէն ագշամա տապահա եախօտ պու սէնէ կէլէճէք սէնէ տախի մուհիմ պիր շէյ պէքլէմէք, խայալաթ նէվինտէն տիր,

Եալընըզ զապթիյէ նէֆէրաթընը միսալ ատտ իթթիյիմիզ հալտէ մէմալիքի շահանէ էլլի ալթմըշ պին զապթիյէյէ միւհթաճ օլուպ, պունլարա մահիյէ եէթմիշ, սէքսէն, եա եիւզ զուրուշ եէրինէ հիչ օլմազսա իչէր տէօրտէր եիւզ զուրուշ մաաշ վերիլմէտիքճէ, չիմտիքինտէն մունթազամ պիր զապթիյէ հիյէթի թասավվուր իթմէք, խայալ իտիլէմէյիպ, էտնատէն պալայէ գատար հէր մէմուրիյէթլէր տախի պու գապիլտէն տիր. իմտի չիմտի պունտան պահս իթմէք տախի պէյհիւտէ տիր։

Պիր տէ դավանին վէ Նիզամ իթթիքատի վար քի, պունլար իլէ ըսլահաթ հասըլ օլուր տէյի մէմուլ օլունույօր, վէ պունլարա բէք չօգ տճէլէ իտէն տէ վար· թէքսիրինէ չալըշան տա վար· վագաա պու պիր սաղ էսաս տըր, լաքին գավանին վէ Նիզամաթ ըսլահաթըն թէմէլի օլտուղունտան, թէմէլինէ նէ գատար սաղլամ զէմին լազմ կէլիր իսէ օնու պուլմագ, վէ օրայա գատար տերինէ էնմէք, վէ թէմէլինէ գատար միւհքէմ եաբմագ լազմ կէլիրսէ եաբապիլմէք հէմ վագթա միւհթաճ տըր, հէմ ագճէյէ հէմ տէ էպէօյիւք ագբլարա։ Պու կիւնքի կիւն Ա՝յա Սօֆիայա Սիւլէյմանիէ ճամիի չէրիֆլերինէ պագրպ տա Հէյրան օլտուղումուզ հալտէ, օնլարըն թէմէլինէ նէ ագլ վէ նագտ սարֆ օլմուշ օնու տա պէրապէր տիւչինմէլիյիզ, վագաա օնլար եէրին ալթնտա վէ գաբալրտա օլուպ կէօզէ կէօրիւնմէյօր, ֆագաթ բէք իհթիմալ տըր քի, իւզերլերինտէ եաբլան ճէսիմ վէ միզէյէն էանիյէլերտէն զիատէ ունլարա վագթ վէ ագճէ սարֆ օլունմուշ օլսուն։ Մէմալիքի չահանէ կիպի գօճաման պիր միւլքէ չարչապուգ գանուն վէ Նիզամ թէմէլլերի պուլմագ վէ իլլա եաբմագ, եօյէ հէր մէյմարը իչի տէյիլ տիր։

Պիզ գալտա, տէյիլ եէնիտէն գանուն վէ Նիզամ եաբմայա, իլլա մէվճուտտուն նըսֆքընը եա իքի սիւլիւսիւնիւ ըէֆ իթմէյէ, եախօտ տէսթուրումուզուն իչ ճիլտինի պիր ճիլտէ սըղարըմայա չալըշըրտրգ, վէ զիյատէսինի վագթա վէ թէճրիւպէյէ իհալէ իտէր իտիք· պաշգա տըր էյէր սալթ ֆանդուզ- իչինն գանունլար վէ Նիզամլար եաբլաճագ եա Էվրօբա գօտլարընտան թէրճէմէ օլունաճագտա։

Ինթիմալ տըր պու քէշֆտէ պիզ գուսուր եա պիր համագաթ իտիյօրուզ, օշ հալտէ իտտաամըզտա ըսրար իթմէյիզ, լաքին էօթէտէն պէրու հիսսիմիզին պու օլտուղունու տա քէթմ իտէմէյիզ։

Պահսրմըզըն պուրայա գատարընը օգույանլար, ազնայապիլիր քի, կէրէք մէմուրին վէ կէրէք գավանին վէ Նիզամաթ մատտէլերինտէն չիպահէսիզ ըսլահաթը լազմէ հասըլ օլապիլիր իսէ տէ, հէմ վագթա վէ հէմ պէօյիւք սարֆիյաթա միւհթաճ օլտուղունտան բէք տէ սէրի իւլ իճրա օլամայաճագ տըր։ Լաքին վագթըն գըյմէթի պու տարրտա բէք պէօյիւք բէք ճէսիմ պիր գըյմէթ տիր· էսկի զէման ատատմարը պին սէնէտէ պիր սէնէլիք իշ կէօրէմէմիշլեր տիր, չիմտի իսէ պիր սէնէտէ պին սէնէլիք իշ կէօրէն ատատմար վար· պէօյլէ պիր տէվրտէ պիր սէնէ պիր գաչ սէնէ վագթ զայ իթմէք, պիր միլլէթին եա տէվլէթին իսթիգպալինի պէօյիւք թեհլիքէլերէ իլգա իթմէքտէն պաշգա հիչ պիր շէյ միւնթիճ օլամազ։

Վագաա չիմտի մէմալիքիմիզին էնվայը ըսլահաթա միւհթաճ օլտուղու քիմսէտէն մէսթուր տէյիլ տիր· լաքին պունուն վագթա վէ սարֆիյաթա միւհթաճ օլտուղու էօզր պէեան օլունուր իսէ, վագթըն բէք չօգ միւսատատէսի օլմայաճաղը տա տէվրին իգթիզասընտան քէշֆ օլունապիլիր օլտուղունտան, պիզէ գալտա տէվլէթ վէ վէթանա էն պէօյիւք խըզմէթ վէ սէլամէթ պիլա մէսարիֆ վէ մէրի իւլ իճրա պիր ըսլահաթ թարիգի պուլմագտա տըր, վէ ագլը գասըրըմբզճա պու տա եօգ տէյիլ տիր։ Իմտի գարընճա գարարընճա ֆէհվասընճա պիզ պիլտիյիմիզ գատարընը արգա ճէսարէթ իտիպ, պունտան պիր զէրրէ վէշ սէմերէ տէ հասըլ օլսա, քէնտիմիզէ միւքեֆֆաթը ճէսիմ ատտա իտիպ, եախօտ հիչ օլմազտա, պաշգալարընդն տահա մագուլ վէ տահա մէմտուհ պիր թարիգ պուլմալերինէ տէ ճիւզեի պիր տելլէթ իթմիշ օլուր իսէք, պու եիւզտէն տախի քէնտիմիզի ֆէվգելզայէ միւֆիթէսիր վէ պախթիար ատտ իտէրիզ։

Իմտի պու թարիգինէ օլտուղունուն պէեանը իլէ մուպահասամըզը խիթամ իտերիզ։

3՝ Բ՝ալահաթ· Մալիւմ տիւր քի Տէվլէթը Ալիյէտէ տախի, Իսլամ վէ Խրիսթիեան քիպար վէ միւթէպերանտան վէ էհլը Իրֆան վէ թէրպիյէտէն միւրէքքէպ պիր դըրմբ էզէմ վար տըր։

Էկէր միլլէթը Օսմանիյէնին թէքմիլ վուճուտտու եաղընըզ պու գըսմ օլսա, նէ՝ Ծարգ մէսէլէսի զուհուրա կէլէպիլիր, նէ՝ ըսլահաթա միւհթաճ օլունապիլիր, նէ՝ միւտաթիէլաթէ ոէպկպ վէրիլէպիլիր· նէ՝ տէ թէտաֆի զայէլէքինէ տիւչար օլունուրուտտու։

Լաքին պու գըսմ միլլէթին պաչը տէմէք օլուպ, ասըլ իլլէթ իսէ միլլէթին, վիճուտանտ, վէ տահա տզղրուտզ տիզտէն ալաղասընտա տըր։ Վէ պու իլլէթ տիր միլլէթին պաչընա տա տօգունան վիճուտինէ աէ։

Ինթէր էսկի ուռուլ վէ ատաթտան նէչաթ իթմիշ օլսուն, ինթէր սախթէ պիր վէթան զայրէթինտէն, ինթէր ճէհալէթտէն, ինթէր թէրպիյէ ֆրգտանընտան, ինթէր թէքէպպիր եա թասասուսընտան, Իսլամ միլլէթինին ճահիլ թագըմընտա շու կիտիշ վար տըր քի, մէմուր եա զապթի եա սըֆաթը ըէսմիյէսի օլսուն օլմասը, պու թագըմ ֆիքրինէ գօյմուշ քի, եէթիշիր քի Իսլամտըր, մութլագա Խրիսթիյանը իւզերինէ պիր հաքիմի թապիի օլմալը տըր։

Էվվէթ նասըլ քի իպթիտա տա տէտիք, տէվլէթի Ալիյէ պիր հիւքիւմէթի Իսլամիյէ տիր· լաքին զայրը միւսլիմ պիլ ճիւմլէ թէպասա

պունտան թէշէքքի իթմէտիքտէն մատտա քէֆալէթ տէ իտէպիլիրիզ քի, հէմ ֆէվգէլատէ միւթէշէքքի տիրլէր, վէ հէմ տէվլէթի Ալիէյի պաղը մալիւմ օլան Խրիսթիյան տէվլէթլէրինէ տէ թէրճիհ իտէրլէր։

Լաքին տէվլէթ, տէվլէթի Իսլամիյէ օլտուղու իչիւն, հէր Իսլամէն տա Խրիսթիյան հէմշէհրիսի իւզէրինէ թապիի հաքիմ օլմասը վէ օլ սիյագտա մուամէլէ իթմէսի տիր. իչթէ մէմալիքիմիզին էն մուհիմ իլէթի։

Վագտա չու իտտաատա պուլունանլար, թամ վէ սալիհ Միւսլիման օլաբիր, եէնէ պու գատար միւհիմ պիր իլէթ սայլամաղ ըտը. լաքին իսլամիյէթին հիչ պիր ֆէրայիզինտէն խապէրի օլմայան, վէ եալնըզ իսմէն Միւսլիմոն օլտուգլարը իչին պու իտտաատա պուլունանլար, հիչ պիր իթիզար իլէ մազուր օլամազլար. վէ տօղրուսունու սէօյլէյէճէքսէք Խրիսթիյանտան զիատէ տէվլէթէ մուզիրը օլաճագլարը չիւպհէսիզ տիր. չիւնքի հիչ պիր հիւքիւմէթ հիւքիւմէթինէ պէօյլէ պիր միւշարէքէթ գապուլ իտէմէզ, զիրա պէօյլէ պիր միւշարէքէթ հիւքիւմէթ վէ սիյասէթինին ազամէթինի վէ իհթիրամընը մահվ իթմէք տիր։ Էկէր զապթ իչիւն իսէ, պունունտա հէր վագթ թամ զըատը հասըլ օլտուղու էլան մէյտանտա տըր. վագտա չիմտի կէրէք ուսուլու տէվլէթ կէրէք գանունու էսասի, կէրէք ավամիրի ալիէ վէ թալիմաթը սէնիյէ պու մագուլէ պիր հալէ միւսայիտ օլմասըգտան մատտա քիւլլիյէն տէ մուխալիֆ տիր. լաքին ֆիիլյաթ մէյտանտա օլտուգճա, սէմէրէյի մաթլուպէ հասըլ օլմամագտա տըր։

Ֆիիլյաթը մէզքուրէտէն եէկեան եէկեան պահս իթմէք լազմ կէլսէ, զազէթանըն պէշ օն նիւսխէսի տախի տար կէլիր. լաքին նէ՝ պիզ սէօյլէյէլիմ նէ տէ հէր քէս օգուտմաղա զահմէթ իթսին։

Պէօյլէ պիր թագըմ ճիւհէլանէն ասլա սրֆաթ վէ մէմուրիյէթլէրի օլմայարագ, սայիր մէզհէպտէն օլան թէպաալէր իւզէրինէ էօրֆ վէ հիւքիւմէթէ ճիւրաթ իթմէլէրի։ պիզճէ հէր սուլի իսթիմալաթը գըսմը էզէմի վէ հէմէն հէմէն ճիւմլէսի տիր։

Մէմալիքի Շահանէտէ պէհէր եէվմ պէօյլէ պինլէրճէ վուգուաթ օլուպ, զանն իտէրիզ քի միլէրի զայրը միւսլիմէտէ բէք աղ քիմսէլէր օլապիլիր քի, պէհէր եէվմ եիւզ պին շիքեայէթի մուճիպ վէ եա պիր չօգ վէսիլէլէրի օլմամըշ օլսուն։

Ամմա տէնէճէք քի, «պունլար ջուֆագ թէֆէք չէյլէր տիր, կէչէր կիտէր ունութուլուր». պիզ պու էֆքեարտա տէյիլիզ. հալա էլեէվմ պագի օլուպ, բէք պաթթալլարը տա մէվճուտ օլտուգտան մատտա, վէլէվ ուֆագ թէֆէք չէյլէր տէ օլսա, իլմի թապադաթը արզա վագբի օլանլարա բանա մալիւմ օլտուղու վճհ իլէ, օն պին տանէսինին անճագ պիր թօբլու պաչը գատար ճիւրմիւ օլան զէրբէ վէշմախլուգաթը իսթ իսթէ թէրաքիւմ իթմէսինէն բուլի զէմինտէ տէ գաարը տէրեատէ տէ նէ ճէսիմ տաղլար հասրլ օլմուշ օլտուղու մէյտանտա տըր։ Պիզէ գալսա ըսլահաթը էլզէմի տէ էհէմմի տէ մահզա պու տուր. հէմ տէ նէ սարֆիաթա միւհթաճ աբը, նէ վագթա, վէ նէ տէ զավայիլին տէֆինէ։ Պու կիւն Իսլամ ճիւհէլասը պու նամէշրու հաքիմիքտէն, զապիթլիքտէն, վէ թաարրուզաթտան վաղ կէչսին, եա կէչիրիլսին, պիր տահա մէմալիքի Շահանէտէ նէ պիր իսթիլալ էսէրի կէօրիւլէպիլիր, նէ՝ միւտախէլէ, նէ՝ տէ պաշգա պիր զայլէ։

Պու մատտէ արիզ իւ ամիգ թէտգիգաթ իլէ թէճճէսսիս գըլընտըզը հալտէ հէր ույզունսուզլուզուն սէպէպի օլտուղու տա բէք աչիքեար կէօրիւնէպիլիր։ Միւլէլը իսէվիյէ հանկը կիւն թէպաայա տա, թէպաա օլմագ տէրտինտէն քեամիլէն գուրթուլուր իսէ օ կիւնտէն տէվլէթը մաթպուէսինէ սատրգ թէպաա օլմագտան պաշգա պիր արզուսի օլամազ, վէ պու պապտէ պիր խրիսթիյան տա օլամազ քի լիսան, ֆիիլ, եա հսրէքէթի իլէ պիզի թէքզիպ իտէպիլսին, քէզալիք պիր խրիսթիյան տա օլամազ քի պու պապտէ պիզիմ իլէ եէկտիլ վէ եէկզէպան օլամասըն։ Իչթէ տերտ տէ մէյտանտա թէտավիսի տէ, կէօսթէրմէք սատագաթը մրզրն պօրճու օլուպ, գուսուրու պիզիմիչիմիզ տէյիլ տիր։

Մէմուրինէ տախի կէլինճէ, պունտա ասրը մատտէ իսլամ վէ խրիսթիյան օլմալէրինտէ օլմայրպ, եալընըզ պաղը մէմուրլէրէ, մէմուր օլմալէրի իլէ, ամիր օլմատրգլարընը, վէ եալընըզ տէվլէթին վէ միլլէթին խըզմէթճիլէրի օլտուգլարընը պաղը պաղը իհսթար իթմէք տէ ըսլահաթա քեաֆի տիր զանն իտէրիզ։

Ց. ՎԱՐԴԱՆ

ՄԷՊՈՒՄԱՆ

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԷՃԼԻՍ

11 Դեկտեմբեր սանի Ս. Ս.

Սթէնօկրաֆլարըն վասթասը յա եաղրլան զապթ տըր.

(Տէ-Նէյ Նէ-Սէնդրէն գէլմ)

Ցէրսատէթտէն Յակոբ էֆ.— Պէնտէնիզ թէլէկրաֆ մէմուրլարը հագգընտա պաղը չէյլէր իչթիմիմ. թէլէկրաֆ մէմուրլարը սայիր մէմուրիյն կիպը տէյիլ տիր. կէչէն սէնէտտէ պունլարըն մաաշլարընը գայիմէ օլարագ վէրիլմէսի իչին սէօյլէնտի. ճէվապ վէրտիլէր, օ ատամլար կիւնտիւզ վէ կէճէ սապահլարա գատար չալըշմայա մէճպուր տըրլար. անլէրէ վէրիլէն իւչ եիւզ տէօրթ եիւզ ղրուշ մաաշ էյէր գայիմէյէ թէպտիլ օլունուր իսէ, պիր լիրատան իպարէթ տիր, օ ատամլարը իտարէ իթմէզ. ալէլ խուսուս չօղունուն մամէլէքի պուրատա, քէնտիլէրի սայիր մահալլէրտէ պուլունույօրլար, պունու պիր թարաֆա աթալըմ. հալ պու քի կէչէն սէնէ պիւտճէմիզ վար ըսը օ պիւտճէ նասըլ ըտը, մինասիպ իսէ պունու մալիյէ էնճիւմէնինէ կէօնտէրէլիմ օրատան թահգիգ իտէրիզ, անա կէօրէ հէյէթի ալիյէ արզ իտէրիզ։

Սատի էֆ. — Արգատաշըմըզ Յակոբ էֆէնտինին պույուրտուղու բէք տօղրու, զիրա պու թէլէկրաֆ մէմուրլարը, ալթընշար եէտիշէր եիւզ ղուրուշ մաաշ ալմագտա տըր. պունլարըն սիքքէի խալիսէ ալմայրպ տա, գավայիմի նագտիյէ ալմալարը լազմ կէլսէ, իսթիֆայա գալգընըրլար, չիւնքի պունլարըն հիչ պաշգա պիր եէրտէն օն բարա ինթիֆա իտէճէքլէրի մահալ եօգ տուր, պա խուսուս պէօյլէ զավայիլ էնճասընտա զանն իտէրիմ քի պունլարըն մաաշլարընը պու եօլտա սիքքէի խալիսէ օլարագ ալմալարը տահա էվլա տըր։

Սիլէյման պէյ. — Ալիշ բաշա հազրէթլէրինին օգուտուգլարը թագրիրին խիւլասասընտան անլաշըլտըզընա կէօրէ, եալընըզ նազրը օն պին զուրուշ մաաշ ալտըզը հագգընտա տըր, եօգսա տիկէր մէմուրլարա շումուլի եօգ տուր։

Ցէրսատէթտէն Յակոբ էֆ.— Պու թէլէկրաֆ վէ բօսթա մէմուրիյէթլէրի պիլտիյիմիզ գագատար վէ պէլքի տահա զիյատէ էհէմմիյէթլի տիր, վէ զայէթ էհէմմիյէթ վէրմէք լազմ տըր. պու մէմուրիյէթլէրտէ գուլլանընլան ատամլարը տա պիր բարչա կէչինտիրմէք լազմ տըր։

Սալիմ էֆ.— Թէլէկրաֆ վէ բօսթա նազրը Իզզէթ էֆէնտի մուգատտէմա Գասթամունի թէլէկրաֆ միւֆէթթիշի իտի, պէնտէնիզ պիլիրիմ պու պիր տօղրու ատամ տըր, մայէթի հագգընտա սիքքէի խալիսէ ալմալարը իչին պիր գարար վէրիլիպ տէ, քէնտինին անտէն մուաֆ օլմասը իճապ իթմէզ, օ տա թէլէկրաֆ մէմուրու կիպի սիքքէի խալիսէ ալաճագ տըր։

Ռէիս էֆ.— Քէրէմ իտինիզ, պունու էնճիւմէնէ հէվալէ իթմէք վար, պիր տէ մագամը սատարէթէ կէօնտէրմէք, չիմտի գանը՝ ճիհէթինի թէնսիպ իտէրսինիզ։

Սատի էֆ.— Էնճիւմէնէ հէվալէ պույրուլտա տա, պիր տէֆատա էնճիւմէնտէ հալլ օլունսա։

Ռուբէն էֆ.—Էնճիւմէնէ հէվալէ օլունսուն տէյօրլար, հալ պու քի տահա Մալիյէ մուվազէնէսի էնճիւմէնէ կէլմէտի, Ալլահ պիլիր պու սէնէ կէլէճէյինի. կէլիրսէ տէ մէճլիսին խիթամընտա կէլիր. պունու տօղրուտան տօղրույա Պաղը Ալիյէ կէօնտէրէլիմ, պու հալտէ պունու պիր թէզքէրէ իլէ սօրալըմ, պագալըմ անտէն սօնրա կէլէճէք ճէվապա պագարըզ։

Ռէիս էֆ—Ցէմէք քի թէզքէրէ իլէ կիթսին։

Հիյէթ—Կիթսին։

Ցավիչօն էֆ—Խազինէի ճէլիլէնին մուվազէնէի մալիյէսինէ այիտ օլան մէսաիլի միւթէնէվիսան պու կիւն տախի եալընըզ տէօրտ մատտէյի նազարը միւթալայա արզ իտէրիմ։

Պիրինճիսի ճիւմլէնին մալիւմիւ օլտուղու իւզրէ, մահզա մուհարէպէի հազբրէ հասէպիյլէ մուվազէնէյի մալիյէտէ կէօրիւլէն ֆէվգէլատէ վէ բէք զիյատէ աչբգլար, տէվլէթի օն ալթը միլեօն լիրալըգ գավայիմի նագտիյէ իսրաճընա մէճպուր իթտի, վէ պու գայիմէնին իթիպարընը թուրթմագ իչին, եալընըզ բուսումաթտան պաշգա քեաֆֆէյի թէքքեալիֆի միրիյէյէ գարշըլըգ խազայինի Շահանէ վէ մալսանտըգլարընտան գապուլ օլունմասը մէշրուութ գելընտը։ Շու հալտէ եալընըզ էճնէպի ալըշվէրիշինի միսթէսնա իթտիյիմիզ հալտէ, օթուզ միլեօն ահալիյի շամիլ, մէմալիքի մահրուսէյի սալթանաթը սէնիյէէ կէօրէ, պէօյլէ օն ալթը միլեօն լիրալըգ կիպի ճիւզի իլ մըգտար գավայիմի նագտիյէնին գելյմէթի իթիպարիյէսինին հատտը լայըգընա գալմասընը հէր քէս գավիճէն մէմուլ վէ մաթլուպ էյլէր իտի. հալ պու քի իլ մէմուլ իտիլտիյի կիպի չըգմայրպ, էլեէվմ գելյմէթի իթիպարիյէսինին պիր պուչուգ միսլի տահա թէնէզզիլ իթտի. վէ պունունլա պէրաբէր խազինէի տէվլէթ, մահզա չու գայիմէ սէպէպիյլէ վարիտաթը ումումիյէսինտէն, չիմտիյէ գատար նըսգիքնտան զիյատէսինի զայիտիպ, պունտան պէօյլէ տախի գայիմէ չու հալտէ տէվամ իթտիքճէ, միսլինի վէ պէլքի միսլինտէն զիյատէսինի ալըպ կէօթիւրէճէյինէ չիւպհէ պըրագմասը։ Դարիմ իսէ խազինէի Տէվլէթին զիմմէթի թահթընտա տըր. պիզ պու գայիմէ սէպէպիյլէ ահալինին նէ տէրէճէլէրտէ միւթէզարրուր վէ բէրիչան վէ պէլ-

ՇԱՐԴ ՄՈՒՀԱՄԻԴԷՍԻ

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՃԻՀԷԹԻ

Իլանը հարպտան Դարս մուհամսէրէսինէ գատար

ԱՐՏԱՀԱՆ

(166 նումերոտան տէվամ)

լարը հագգընտա էմնիյէթլէրինի սէլպ իթմէյէ պաշլատը։ Պունուն մուղայիրի Բուսլարտտ պէօյիւք պիր ճէսարէթ հասրլ իթտի, հաթթա արթըզ Ագբցգա օրտուսունուն օրալարտա պիր իչի գալմատըզընտան, իլէրի եիւրիւյիւպ կիւմրիւ օրտուսունա գավուշտու, քի պիրլիքտէ Դարսը մուհասէրէ իթսինլէր։

Նիհայէթ Արտահանըն ալընմասըյլէ հէմ Դարս իլէ Պաթումունվէ հէմ էրզրում իլէ Դարսըն ասրասը վէ իհթիլաթը քէսիլմիշ օլտու, վէլ հասրլ Օսմանլընըն իլք խաթթը մուհաֆազասը թէքմիլ պօղուլմուշ օլտու։

Օսմանլընըն իքինճի խաթթը մուհաֆազասը Սօղանլը տաղ օլաճագ ըտը. պու խաթթ զայէթ մէթին պիր խաթթ իսէ տէ, սօլունտա Արտահան վէ սաղընտա Պայազիտ Բուսլարը էլինէ կէչտիյի կիպի մուհաֆազասը բէք գօլայ տէյիլ իտի։

Մուխթար բաշա մէճպուր օլտու պիր ֆըրգա ասքէր Արտահան եօլունա վէ պիր ֆըրգա ասքէր տախի Պայազիտ եօլունա թային իթմէյէ։ Պու իքի մահալին ասրասը եէթմիշ պէշ քիլոմէթրօլուգ պիր մէսաֆէ օլուպ պունու թէքմիլ մուհաֆազա իտէճէք գատար ասքէրի եօղուտտու, իմամ Բուսլարտան արգասը չէվրիլմէսին տէյի Մուխթար բաշա պու Սօղանլը տաղ խաթթընը տախի թէրք իթմէյէ մէճպուր օլուպ, կէրիլէտի վէ Զէվին թէրաֆընա չէքիլտի, չիւնքի, Դարս, Արտահան, վէ Պայազիտին իւչ եօլու տա պու Զէվինտէ պիրլէշիր իտի։ Մուխթար բաշա պու մուհիմ մէվգիի թութարագ էրզրումու մուհաֆազա իտէպիլիրտի, լաքին արթըզ Դարսա պիր իմատատ էտէմէյիպ, Դարս քէնտի հալինէ պրագդըլտը։

Բուսլարըն իքի օրտուսու եանի Ագբցգա իլէ Կիւմրիւ օրտուսու օ պիր ֆըրգասը Արտահանա կէօնտէրիլտիյինի պէլլի իթմէմէք իտի։ Ճէնէրալ Դօմարօֆ կեահ զալիպ վէ կեահ մաղլուպ օլարագ պիր դաչ քէշֆէ միւգթէտիր օլուպ, պունլարըն պիրինտէ էսկի Կիւրճիսթան Բրէնալէրինտէն գալմա ճէնէրալ Զէլօդայէֆ կէօքսիւնտէն վուրուլտու վէ գուրշունու չըգարմադ գապի օլամատըզընտան իւչիւնճի կիւնիւ վէֆաթ իթտի։

Քէչֆ թէքմիլ օլտուղու էանատէ տախի ճէնէրալ Մէլիգօֆ Արտահանտան ավտէթ իթտի, վէ Ագբցգա օրտուսունուն պիր պէօյիւք գըսմընը տա պէրապէր կէթիրտի։ Մուգատտէմա նագլ իթտիյիմիզ միսիլը Մուխթար բաշա Զէվին թէրաֆլարընա չէքիլմիշ օլտուղունտան ճէնէրալ Մէլիգօֆ պունու այնը ֆըրսաթ ատտ իտիպ, Դարսը թէքմիլ մուհասէրէ իթմէյի թասավվուր էյլէտի, վէ մէվճուտ ասքէրինի իւչ ֆըրգա իտիպ, պիրինին գօմանտասընը քէնտի տէր իւհտէ իթտի, օ պիրինի ճէնէրալ Ցէվէլէ վէ իւչիւնճիսինիւ ճէնէրալ Հայմանա վերտի, վէ պու ֆըրգալարըն պիրի օ պիր ֆըրգանըն Արտահանա կէօնտէրիլտիյինի պէլլի իթմէմէք իտի։ Ճէնէրալ Դօմարօֆ կեահ զալիպ վէ կեահ մաղլուպ օլարագ պիր դաչ քէշֆէ միւգթէտիր օլուպ, պունլարըն պիրինտէ էսկի Կիւրճիսթան Բրէնալէրինտէն գալմա ճէնէրալ Զէլօդայէֆ կէօքսիւնտէն վուրուլտու վէ գուրշունու չըգարմադ գապի օլամատըզընտան իւչիւնճի կիւնիւ վէֆաթ իթտի։

Բէչֆ թէքմիլ օլտուղու էանատէ տախի ճէնէրալ Մէլիգօֆ Արտահանտան ավտէթ իթտի, վէ Ագբցգա օրտուսունուն պիր պէօյիւք գըսմընը տա պէրապէր կէթիրտի։ Մուգատտէմա նագլ իթտիյիմիզ միսիլը Մուխթար բաշա Զէվին թէրաֆլարընա չէքիլմիշ օլտուղունտան ճէնէրալ Մէլիգօֆ պունու այնը ֆըրսաթ ատտ իտիպ, Դարսը թէքմիլ մուհասէրէ իթմէյի թասավվուր էյլէտի, վէ մէվճուտ ասքէրինի իւչ ֆըրգա իտիպ, պիրինին գօմանտասընը քէնտի տէր իւհտէ իթտի, օ պիրինի ճէնէրալ Ցէվէլէ վէ իւչիւնճիսինիւ ճէնէրալ Հայմանա վերտի, վէ պու ֆըրգալարըն պիրի Դարսըն էթրաֆընտա Մասրատա, տիկէրի Արտահանտա վէ իւչիւնճիսիւ Արտասթտա օրտու գուրտուլար։

Մուխթար բաշա իսէ Դարսը մուհասէրէտէն գուրթարմագ եալսատ հիչ օլմազ իսէ Բուսլարա բահաթ վէրմէմէք իւզրէ Սօղանլըտան տէօրթ պին սիվարիսինիդարս թարաֆընա կէօնտէրտի, պու սիվարիլէրին էքսէրի չէրքէս օլուպ, չէրքէս Մուսա բաշա գօմանտասընտա իտիլէր, պու սիվարիլէր բիատէսիզ օլարագ ադչամ վագթը էրզրում իլէ Դարս ճատտէսինին պիրլէշտիկի Պէնկլի Ահմէտ թէսմիյէ օլունան գարիյէյէ վասրլ օլտուլար։ Արտասթ թէրաֆընա կիթմէքտէ իքէն պու սիվարիլէրին վիրուտինտէն ճէնէրալ Մէլիգօֆ խապէրտար օլտուգտա պունլարը թէբէլէյիպ տաղրթմագ իւզրէ Բրէնս Զէվչէվաղէյ էմր վերտի, պու ճէսուր գօմանտան պիր գաչ ֆըրգա աթլը, վէ Ցաղիսթանլըլարը վէ օն ալթը բարէ գատար տա թօբ իսթիհսապ իտէրէք, եարը կէճէ Պէնկլի Ահմէտ վասրլ օլտու։ Զէրքէսլէր էթրաֆնա նէօպէթճի նօգթալարը գօմամըշ

լարբենք տահա պէեան իթմէ-յօրուզ. պէեան իթմէյէ տէ հա-ճէթ եօգ տուր. զիրա պու պէ-եան տտէթա մալիւմիւ իլամ կի-պի պիր չէյ տիր. իշթէ պիզիմ հէրսինտէն էվվէլ տիւշինէճէյի-միզ, վէ հէր հալտէ պիր չարէ արայըպ պուլաճաղըմըզ էն էհէմ-իբի իշիմիզ վար իսէ, էլկէթտէ պիրիսի պու տուր. էկէր պունա պիր չարէ պուլունմաղսա, տր-թըզ կէրէք Խազինէի տէվլէթ վէ Վէրէք ահալի նէ հալէ կիրիֆ-թար, վէ պու հալին միւլք իւզէ-րինէ թէէսիրաթը միզիրբէսին-տէն թէհստիւս իտէճէյի թա-պիի օլան միշքիլաթտան ահա-վինին նէ ազիմ ֆէլաքէթլէրէ տիւշար օլաճաղլարընը թարիֆ հաճէթ կէօրմէմէմ. իշթէ չու միթալաայա մէպնի, էսպապըմա-արուզէտէն տօլայը վուգու�զա-բուրի օլան ֆէնալըգլարա մէյ-տան վէրիլմէմէք իւզրէ, մալիյէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն պունա պիր չարէ վէ թէապիր իթթիսաղ օլունուպ օլունմատըզընդն, վէ օ թէտապիր մէվգիի ֆիիլ վէ իճ-բաեա գօնուլտուզու, թագտիրճէ իմիտ վէ ինթիզար օլունան ֆէ-վանտին հուսուլունու թէէմին ի-տիպ իթմէյէճէյինին նաղարէթը միշաքիլէյհատան իսթիֆսար օ-լունմաքը լուզումունու իհթար ի-տէրիմ։

Ի-քինճիսի մէմուրիյին վատէթա-սըյլա պէր վէճհի մաթլուպ իմար վէ իտարէսի զայրը միմքին օլ-տուզու տէլայիի գավիյէ իլէ միսպէթ օլան պիր չօգ արաղի վէ էմնաքը միրիյէնին մինասիպէ-թի օլան ահալիսինէ ֆիրուսթի հալինտէ հէմ միւլք մամուրիյէթ քէսպ իտէր վէ հէմ տէ տէվլէթ պիր գաչ սուրէթլէ իսթիֆատէ իթմիշ օլուր։

Իւշինճիսի պէտէլթը սա-պրգալարընը պուլմամըշ տէյ-բէք պիր թագըմ գուրա վէ չիֆ-լիքեաթ աշարը մագթուէն իհա-լէ օլունմայըպ էմանէթէն իտարէ օլունմալարընտան նաշի, խազի-նէյի ճէլիլէսինին կէօրաիյիւ զա-բար վէ զիյան սէթր օլունամաղ պիր հալտէ իլքէն, պու սէնէտէ վարիտաթ էօշրիյէնին եինէ ու-մումէն իտարէսի պիլ թէրճիհ ի-ճապը իճբա դբլընմըշ տըր. հալ-

պու քի չու էմանէթէն իտարէ քէյֆիյէթինտէն խազինէյի ճէ-լիլէյէ թէրէթթիպ իտէն զարար վէ խասարընը բէք մուհիմ օլտու-զու կէօրիլմիշ տիր. իմի չու հալէ նազարէն, վարիտաթը մէր-գումէ հագգընա սինինի ամիյէ իչին շիմտիտէն պիր կիւզէլ թէա-պիր վէ չարէ վէ ֆայտէլի պիր իտարէ տիւշինիլմէք ատէթա ֆարզ մէսապէսինտէ տիր.

Էյէր պունտան պէօյլէ տախի պու հալը իտարէ տէվամ իտէճէք օլուրսա վարիտաթը ումումիյէի տէվլէթին սիլիսիս բատտէսին-տէ պուլունան վարիտաթը էօշ-բիյէ պիր դաչ սէնէ զարֆընտա վարիտաթ վէ մէսարիֆինէ քի-ֆայէթ իտէմէյէճէյի կէօրիւնիւ-յօր. պիր տէ գարխանէ կիպի տէվլէթճէ էմանէթէն իտարէ օ-լունուպ տա, նէթիճէսի զարար-տան պաշգա պիր կէօնէ ֆայտէ-էի միճիպ օլմայան նէ գատար իտարէլէր վար իսէ, իճապը պիլ միթալաա իճրա օլունմագ իւզրէ պունլարընը վարիտաթ վէ մէսարի-ֆաթընէտէն իպարէթ օլտուզունա տայիր միֆրէտաթը օլարագ մա-լիյէ նազարէթինտէն պիր գբթա տէֆթէթերին մէպուսան մէճլիսինէ երսալի լուզումունու, հիյէթիմի-զին արայը թէնսիպինէ արզ ի-տէրիմ։

Ցէօրտիւնճիսիս, կիզլէնմէսի գապիլ օլմաաղը վէճհ իլէ կէ-րէք թաշրաաբտա վէ կէրէք Ցէր-սաատէթտէ իւչ տէօրթ սէնէտէն պէրու միւքելա վէ աղնիյա վէ սայիր ասհապը նուֆուզուն էք-սերիսի միրիյէ օլան պօրճլարընը վէբմէյիսլ, չու հալտէ էսկի պա-գայայը քիւլիյէյէ պիր զամիմէ տահա օլմագ իւզրէ պիր չօգ մաթ-լուպաթը միրիյէ բէսիմանտէ գա-լարագ արայըպ թարայան պիլէ կէօրիւլմէմէքտէ օլտուզունու մա-էթ թէէսսիֆ պէյան իտէրիմ։

(Տեվամ)

ԴՊՐՈՑԱՍԻՐԱՑ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ

Այս երկու ընկերութիւնները 1878 յունվար 1 թուականու միացած ըլլալով, Խառն Ընդհանուր ժողովը իւր ամոյս 8ի և 15ի երկու նիստերուն մէջ քննելով վաւերացուց նոր ընկերութեան կանոնագրութիւնը, որ յանձնաժողովոյ մը կողմանէ պատրաստած էր, և դիւանի ու տնօրէն ժողովոյ ընտրութիւնը կատարեց։

Արդէն ազգին ծանօթ եղող այս երկու ընտրութիւնները՝ որոց առաջինը 1870 մայիս 1 իսկ երկրորդը 1876 մայիս 1 թուականու հաստատուած են, այժմ միանալով կը յուսան իրենց հայրենասիրական նպատակին աւելի մեծ ծառայութիւն մը բերել և ազգին մէջ ևս աւելի ընդհանուր համարում ստանալ և աջակցութիւն գտնել։

Նոր ընկերութեան անունն է. ԴՊՐՈՑԱՍԻՐԱՑ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԸՆԿ. և իւր նպատակն է Հայաստանի մէջ ազգային կրթութեան նպաստել։

Ընկերութեան միջոցներուն տակաւին անձուկ վիճակը և մանաւանդ ներկայ պարագայները անկարելի ընելով այս նպատակին ուղղակի գործադրութեան այժմն ձեռնարկել, Ընկերութիւնը Բերայի Նարեկեան վարժարանին մէջ իւր անդամոց ոմանց միջոցաւ կիրակնօրեայ դասախօսութիւններ հաստատած է գաւառացի ազգայնոց նախնական դաստիարակութիւն հայդայդելու համար։ Իսկ նոյն իսկ Հայաստանի մէջ իւր նպատակին գործադրութեան պիտի սկսի, երբ արդի վիճակը պարզուի, վասն զի ընդլով թէ ազգային վերաշինութեան փափաքը տածող հայրենասէրք իրենց օգնութիւնը պիտի չզլանան իրեն։

Երկու ընտրութեանց իրենց միացած թուականին ունեցած դրամագլխոյ գումարն է 124.15 1/4 որ կը բաղկանայ։

Դպրոցասիրաց Ընկ. Եւրպական արժեթ.	օրուան դնով	1998
Օսման, Արժ.	» »	1015 1/4
Դրաւով ապահովեալ պահանջ		160
Այլ և այլ գրեանք		2659 1 2
Պատրաստ դրամ		3699
Գումար		9531 3 4
Արեւելեան Ընկ. Գրաւով ապահովեալ պահանջ		10
Պատրաստ դրամ		18.83 1 2
		28.83 1 2
Ընդհանուր գումար		124.15 1 4

Ընկերութիւնը իւր հասոյթից մէկ մասը միայն իւր նպատակին գործածելով մնացածը իւր դրամագլխին պիտի աւելցնէ՝ ապագային մէջ իւր տեղութիւնը և յառաջդիմութիւնը ապահովելու համար։

ԱՇԳԸ ՎԱԹԱՆ

Պու սէրնամէ, տէրտէսթի թապ օլան պիր բիսալէնին նամբ տըր։

Պու սէրնամէ, միւէլլիֆինին, հիսսիյաթը թապիիյէսինի իմա իտէր պիր այինէի բագ վէ պէր-բաղ տըր։ Պու սէրնամէ, միւէլ-լիֆին հիսսիյաթը թապիիյէսինին ֆիիլիյաթը զահիրէ վէ պահիրէ-սի տիր։

Էմանը հասբէսի մէճբուհիյի առաքիրի Օսմանիյէյէ տիտ օլմագ իւզրէ, մէրհում Գապուլի բաշա հարէմի բսմէթլու բֆֆէթ-լու Զաֆէր խանըմ էֆէնտի թա-բաֆիընտան Թիւրքի իւլ իպարէ օ-լարագ գալէմէ ալընըպ, տէր-տէսթի պիր թապ օյան Աշգը Վա-թան նամ բիսալէնին, սալը պիր սուբէթլէ մանզուրու աճիզանէ-միզ օլուպ, բիսալէի մէզբիւրէնին նէ հիսսիյաթը թապիիյէ իլէ եազ-մըշ իլէ այնը հիսսիյաթ իլէ գա-պուլ վէ գրաաթ օլունմասընը, չիմտիտէն թավսիյէ վէ իսթարէ միւսարաաթ իտէրիզ։

ԻԼԱՆԱԹ

ԴԱԲՈՒՏԱՆ ՀԱԹԷՐԱՍԸՆ

ՍԷՐԿԻՒԶԷԹԻ

ՄՈՒՍԱՎՎԷՐ ԴՈՒԹՊՈՒ ՇԸՄԱԼԻ

ՍԷՆԱՀԷԹՆԱՄԷՍԻ

ԹԻԼ ՎԷՐՆԻՆ ԷՍԷՐԻ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ

Յովհաննէս Ղուկասեան

Իչպու սէեահէթնամէ իքի ճիլտ-տէն իպարէթ օլուպ չիմտիկի պի-ռինճի ճիլտի մէվզը յի ինթիչարէ չը-գարըլմըշ տըր քի արզէն սէքսէն տէ-ռէճէյէ գատար թէսատիֆ օլունան ահվալի զարիպէյի կէօսթէրիր։

Իքինճի ճիլտի տախ տօգսան տէ-ռէճէյէ եանի ասըլ Գուլթպու Շըմա-լիյէ գատար կէօրիլէն գարալար վէ տէնիզլէր իլէ պիր չօգ մախլուգաթ, վէ սայիր զիհնլէրի հայրէթտէ պրա-գան քէչֆիեաթը հավի տիր։

Պու միսիլու քիթապլար, միլէթի-միզտէ մուարիֆին ինթիչարընա պատի օլա-գիլէճէյինտէն, վէ գրաաթ իտէն-լէր, չիւպհէսիզ բէք չօգ չէյլեր իս-թիֆատէ իտէպիլէճէքլէրինտէն, թավ-սիյէսինտէն կէրի տուրամայըզ։

Ֆիյաթը 3 ծլուզ քեաղըտ օլուպ հէր քիթապ յասթըբլարընտա պու-ունուր։

ՐԷՍՍԱՄ

ՍԵՐՈՎԲԻ ՇԻՇԷՃԵԱՆ

Պապը Ալի ճիվարընտա Ազիզի-յէ ճատտէսինտէ քեային 1 նոմէ-րո իլէ մուրագգամ տիւքքեանտա ըէսսամըզա տայիր էնվայի սըբա-ըբչար կիւզէլճէ իմալ օլունա-ճաղը վէ արզուքէչ պուլունան զէ-վաթա բաղար վէ բաղար երթէսի կիւնլէրինտէն մատտա հէր կիւն ժէսիմ տէրսի վէրիլուպ տիւքքե-նըմըզա թէշրիֆ պույուրան զէ-վաթ հէր վէչհ իլէ խօշնուտ ի-տիլէճէյի իհթար օլունուր։

—

Զօղազ վէ Զուրուն վէ Գուլագ վէ Պէյին վէէնվայի սըբը խասթալըգլարը

Զէնտ սէնէտէն պէրու Բարիս վէ Վիէննանդն էն մէչհուր մէքթէպլէ-րինտէ, պալատէքի խասթալըգլարընը էմրի թէտավիսի ուսուլունու թահ-սիլ իլէ, պու տէֆա Տէրսաատէթէ վիրուա իթմիշ օլան Տօգթօր Ճ. Անան-եան էֆէնտի, իւչէլի մէզբիւրէյէ տուչար օլանլարը հէր ճումաա վէ բազար կիւնլէրի սաաթ 7էն սօնրա Պէյօղլունտա Պալդ բազարը ճիվա-ըընտա Էրմէնի քիլիսէսինին արգա գարուսու գարչըսընտա, Էրմէնի քի-լիսէ սօգաղընտա Ն. 3 խանէսինտէ վէ սաիր կիւնլէր տախի Պաղչէ գա-բուսունտա Էմին էօնիւ ճիվարընտա կէօմրիւյիւն գարչըսընտա, 33 նու-մէրօլու Մ. Սօթիրիատէսին էճզա-խանէսինտէ սաաթ 8էն սօնրա գա-պուլ իտէր։

Սալը վէ ճումաա էրթէսի կիւնլէրի տախի Մէքթէպի Թրպպիյէի Շահա-նէատ կէլէն խասթալարը մէճճանէն պագաճագ տըր։

—

Ղազէթամըզդն էսկի նումէրօ-լարը պունտան պէօյլէ այնէն պա-գըր ագճէ 60 բարաեա, վէ միւսթէսնա օլարագ պագը նու-մէրօլար պիր պէչիք վէ հաթթա պիր իքի նումէրո տախի պիր օն-լուգ գայիմէյէ ֆիրուխթ օլու-նաճաղը իհթար օլունուր։

Սահիպի դպէթա

Ա. Մ.

ՄԱԹՊԱԱՑՐ Ե. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Մթանպօյտա Գիւրքեան Խանը Ն. 26

օլտուգլարընտան կէճէլէյին թէք-միլ չաշբրարլար պու ճիւմլէ իլէ պէօյիւք մէրալիք կէօսթէրիպ վէ պիր գաչ սաաթ գբլըճ գբլըճա կէլէրէք նիհայէթ գաչմայա մէճ-պուր օլտուլար։ Զէրքէսլէր օ տէ-ռէճէ տարմատաղըն օլտուլար քի, տէօրթ պինտէն տէօրթ եիւզ քի-չի անճագ Զէվինէ կէրի տէօնէ-պիլտիրէր, սօղրատան թէք թիւք կէլէնլէր տէ օլտու վէ Մուսա բա-շա քէնտիսի տէ կէօրիւնմէսի։

Պու թէլէֆ Օսմանը իչին բէք աղբը պիր թէլէֆ իտի, չինքի զաթէն սիվարիյէրի աղ օլուպ, չիմ-տի հիչ գալմամագ տէրէճէլէրինէ կէլտի պիթտի, օ գատարատագ քիսարթգ Մուխթար բաշա քէն-տի պաշընը չարէսինէ պագմայա մէճպուր օլուպ Գարսը քէնտի գատէրինէ պրագտը։

Ճէնէրալ Մէլիգօֆ Գարսըն էթ-ռաֆընա գբրդ պէշ քիլօմէթրօ թուլինտէ պիր խաթթը մուհա-սէրէ չէքտի, վէ պու խաթթա գբրդ իւչ պէօլիւք սիվարի թա-յին իտիւպ էօյլէ սրդը պիր մու-հասէրէ թուիտտու քի, Գարսը-լարըն խարըճ իլէ իսթիլաթը գա-պիլ օլամատը։

Պիրազ սօղրա յունիսին սնուն-տա Կրան տիւք Միշէլ քէնտիսի տախի Մասրա օրտուկեահընա կէ-լիպ, օրտու մուամէլաթընը թա-ճիլ իթտիքտէ, Գարս իւգէրինէ թօր վէ խուսպարա աթըմայա պաշլատը։

Գարս չէհրի, Գարս սանճաղը-նըն մագարրը օլուպ, Գարս չայը իսմինտէ օլան պիր չայըն իւզէ-րինտէ եանի իքի թէրաֆընտա տրը։ Պու չայ տիւզ օվատան չէհ-րէ սօղրու կէլիպ չէհրէ եագլաշ-տրգտա, պիր տէրէ իչինտէ ագ-մայա պաշլար, վէ պու տէրէնին իքի թէրաֆը տախի տիվար կի-պի տիդ վէ սարպ ուչուրումլար տըր։

Գարս, տէօրթ մահալլէյէ թագ-սիմ օլունմուշ տուր. պիրի չէհիր, վէ իւչիւ վարըշլարը։

Զայըն սաղընտա վէ Գարատաղ տէնիզէն տաղըն գբպլէ էթէյին-տէ, Պայրամ բաշա, Զայըն սա-ղընտա վէ քէղալիք գբպլէ թէրա-ֆընտա Օրթա գաբու, քի Գարս-ըն էն ճէմիյէթլի մահալլէսի տիր. Զայըն սօղընտա վէ չէհրին վէ Օր-թա գաբու մահալլէսինին գար-շըսընտա, վէ պունկարա իւչ թաշ քէօրբիւ իլէ մութթասըլ Թիմուր բաշա մահալլէսի վար տըր։

Շէհրին զէմինի պիր եիւքսէք թէբէ իսէ տէ, պու թէբէ տիւբ տիւզ օլմայըպ էնիշի չըգրշըտը-ը, Գարս չայը պու թէբէյի զայրի միթէսավի օլարագ իքիյէ պէօ-լիւպ արաբնտան պիր տէրին տէ-ռէտէն կէչէր, վէ օ թէրաֆտա պէօյլէ պիր գաչ տէրին տէրէլէր տէ վար։ Քէշիշլէմէ թէրաֆը կիթտիքճէ տիւզլէնիպ պիր օվա օլուր, վէ Գարսըն էն ալչագ թէ-ռաֆը պու թէրաֆ տըր։

Շէհրին եօգարը թէրաֆընտա օլան չայըն քէնարլարընա աղ չօգ եանաշըլապիլիր։ լաքին աշաղը թէրաֆլարընն իքի քէնարը տա-խի ուչուրում գայալար օլուպ, եան եանա իքի քիչի անճագ եօլ պուլապիլիր։

Պու թէբէնին չարդ թէրաֆը իլէ քի Գարս չայընն սաղընա տիւ-չեր վէ թարիֆ իթտիյիմիզ օվա թէրաֆընն արա եէրինտէ Գա-ռատաղ թէսմիյէ օլունան պիր պայըր վար. օ տա չըմալ վէ չար-գա տօղրու էնէ էնէ տիւզլէշիր, լաքին Ալէքսանտրօբոլ եօլունա նաղըր օլան գբպլէ թէրաֆը տիգ վէ ուչուրում տուր։

Զայըն սօլունտա օլան թէբէ տիւզիւնտէ պիր թագըմ եիւքսէ-ռէք պայըրլար վար, եանի չարգ-տա չագմագ թէբէլէրի պաթը վէ գբպլէ թէրաֆլարընտա տիգ թէ-բէ վէ չօրագ պայըրլարը. Պու տիւզ թէբէնին գարա եէլ թէ-ռաֆլարընտա տէրին վէ ուչու-ռումու տէրէլէր վար վէ պու տէ-ռէլէրտէն ագան սուլար Գարս չա-յընա գարըշըր. պունուն տա գար-շըսընտա եանի քէշիշլէմէ թէրա-ֆընտա պիր էնլի վէ տիւզ տէրէ վար քի, բէք տէրին տէ տէյիլ տիր. պունուն եայընըզ չայա եա-գըն մահալլէրինտէ պիրազ ու-չուրումլարը վար։

Պու թէբէնին իսթիհքեամճա էհէմմիյէթի չու սէպէպէ մէպնի տիր քի էթրաֆընտա անտէն եիւք-սէք վէ անա հաքիմ օլաճագ եա-նի անը թօր իլէ տէօյէճէք պաշ-գա պայըրլար եօգ տուր, հաթ-թա պու թէբէտէն ուզաղա կի-տիլտիքճէ, զէմին տիւզլէնիր տէօրթ թէրաֆընտա հաքիմ օլան պու թէբէ գալը։

Էվվէլլէրի Գարս գալէսի տէ-նիլէն չէյ պիր էսկի տիվար ըտը քի պիւթիւն չէհրին էթրաֆընը իհաթէ իտէր իտի, վէ եէր եէր գուլէլերի տէ վար ըտը. վէ չա-յընն քէնարընտա պիր գայա իւ-զէրինտէ պիր տէ պիր քէպիր գա-լէսի վար ըտը։

Պու մագուլէ էսկի գալէլեր չիմտիքի թօրլարընն զարպընա տա-յանը չէ լլեր օլմատըզընտան, հեր մուհարէպէտէ պուրալարը թէճրիպպէ իլէ տէ մալիւմ օլտու-զունտան Օսմանը թէրաֆընտան Գարս իսթիհքեամաթընա կիթ-տիքճէ տըզգամ օլունտու վէ ար-թըբլըը վէ եալընըզ չէհրին էթ-ռաֆընտա օլանլարա գանաաթ օ-լունմայըպ, պիւթիւն թէբէ իս-թիհքեամա ալընը, հաթթա 1865տէն սօղրա զայէթ ճէսիմ վէ մէթին իսթիհքեամաթ եաբըլը։

Լաքին էհլը հարպա մալիւմ օլ-տուզու վէճհիլէ, Գարսըն վէ էթ-ռաֆընն զէմինի գայալըգ օլտու-զունտան պու մագուլէ իմալաթ զայէթ միւշքիլ տիր, նէ գատար մէթերիս ինչասը լաղմ կէլտէ, ուզագտան թօրրագ թաշըմալը, վէ տիւզկիւն եօլար օլմայըպ, հէ թէրաֆը էնիշի չըգրշը օլտու-զունտան պու թօրրաղը թաշըմագ

(Տեվամ)